

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-107/2024-НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН ХӨДӨЛМӨР, ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ
ГАЗРЫН ХАЛАМЖИЙН САНГИЙН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ
ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Д.Бямбасүрэн

Утас: 70272287 Цахим хаяг: byambasurend@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024.02.15 № 01/35
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

ТӨВ АЙМГИЙН ХӨДӨЛМӨР, ХАЛАМЖИЙН
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГАЗРЫН ДАРГА
Д.БАТЦЭЦЭГ ТАНАА

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Хөдөлмөр, Халамжийн үйлчилгээний газрын Халамжийн сангийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Хөдөлмөр, Халамжийн үйлчилгээний газрын Халамжийн сангийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Алсын хараа-2050 Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, Монгол улсыг хөгжүүлэх дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг, Монгол улсын үндсэн чиглэл, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт зорилтот бүлгийн иргэдэд үзүүлэх нийгмийн халамжийн үйлчилгээг хөнгөн шуурхай, чирэгдэлгүй үзүүлэх зорилт, арга хэмжээ тусгагдсаны дагуу ХНХЯ-ын сайдын тушаалаар нийгмийн халамж үйлчилгээг цахимд шилжүүлэх ажлыг хэсэг байгуулагдан ажилласан байна.

Нийгмийн халамж үйлчилгээг 2020 онд 6 үйлчилгээ, 2021 онд 21 үйлчилгээ, 2022 онд 45 үйлчилгээг цахимд шилжүүлж, 2023 онд И-Халамж системийн хөгжүүлэлт, сайжруулалтыг ажлыг үе шаттайгаар гүйцэтгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь аудиторын мэргэжлийн шийдлээр тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал нөлөө үзүүлсэн дараах асуудлууд байна. Үүнд:

- Төв аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газрын Халамжийн санд төсвийг санхүүжилтийг тайлант онд 2 арга хэмжээний зардлыг санхүүжүүлэхээр 94,562.9 мянган төгрөг олгож, онцгой тохиолдлын олон нийтийн оролцоонд түншилсэн халамжийн үйлчилгээний бүлгийн төсөлд

G:\Архив\Албан бичиг 2024\ А4
019070022

сумдаас санхүүжилт авах хүсэлт ирээгүйгээс 56,576.5 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг орон нутгийн төсвөөс нэмж аваагүй байна.

- Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 94,562.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, зарцуулаагүй үлдэгдэл 19,762.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.
- Монгол Улсын Засгийн Газраас хэрэгжүүлж байгаа Цахим Монгол хөтөлбөрийн хүрээнд халамжийн үйлчилгээг үе шаттайгаар цахим хэлбэрт шилжүүлж Халамжийн нэгдсэн систем буюу ehalamj.mn цахим системийг нэвтрүүлсэн байна. Сангийн яам, Хөдөлмөр Нийгмийн Хамгааллын Яам болон Гааль, Татвар Санхүүгийн Мэдээллийн Технологийн Төвтэй хамтран ehalamj.mn цахим системийг хэрэгжүүлсэнтэй холбоотойгоор нийгмийн халамжийн тэтгэвэр тэтгэмж, хөнгөлөлт тусламжийн мөнгө Сангийн яамнаас иргэдийн арилжааны банкин дахь дансанд шууд ордог болсон учраас улсын төсвөөс санхүүжилт олгоогүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/ төгрөгөөр /			
Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	0	0
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	0	0
31100	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	0	0
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	0	0
31210	Төгрөг	0	0
32	БОГИНО ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	0	0
33	АВЛАГА	0	0
33500	Бусад авлага	0	0
33600	Зээлийн авлага	0	0
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	0	0
34	УРЬДЧИЛГАА	0	0
34710	Урьдчилгаа тооцоо	0	0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	0	0
35100	Түүхий эд материал	0	0
35400	Хангамжийн материал	0	0
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	0	0
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	0	0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	0	0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	0	0
39100	Газар	0	0
39200	Биет хөрөнгө	0	0
39300	Биет бус хөрөнгө	0	0
39400	Бусад хөрөнгө /ТӨҮГ/	0	0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	0	0
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0	0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0	0
41300	Өглөг	0	0
41360	Бусад өглөг	0	0
41400	Урьдчилж орсон орлого	0	0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	0	0
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	0	0
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	0	0
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	0	0

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр /			
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	151,139,400.00	94,562,900.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	151,139,400.00	94,562,900.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	151,139,400.00	94,562,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	151,139,400.00	94,562,900.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	151,139,400.00	94,562,900.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	151,139,400.00	94,562,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	151,139,400.00	94,562,900.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	70,585,000.00	74,800,000.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	70,585,000.00	74,800,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	80,554,400.00	19,762,900.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	80,554,400.00	19,762,900.00

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	151,139,400.00	94,562,900.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	151,139,400.00	94,562,900.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	151,139,400.00	94,562,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	151,139,400.00	94,562,900.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	151,139,400.00	94,562,900.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	151,139,400.00	94,562,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	151,139,400.00	94,562,900.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	70,585,000.00	74,800,000.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	70,585,000.00	74,800,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	80,554,400.00	19,762,900.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	80,554,400.00	19,762,900.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0	0	0	0
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0	0	0	0
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	0	0
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0	0	0	0
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0	0	0	0
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0	0	0	0
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	0	0
20	2023 оны 12-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	0	0	0	0

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	151,139,400.00	74,800,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	151,139,400.00	74,800,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	151,139,400.00	74,800,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	151,139,400.00	74,800,000.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	151,139,400.00	74,800,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	151,139,400.00	94,562,900.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	151,139,400.00	94,562,900.00
320001	Орон нутгийн төсвөөс	151,139,400.00	94,562,900.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл□		0
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл□		0

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар 66,379.6 мянган төгрөгийн алдааг дахин давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж өглөө.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэл холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

1. Тус байгууллага тайлант онд Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээний 18.1.9 дахь заалтаар хийсэн ажил гүйцэтгэх гэрээний 3.6, 3.7 дахь заалтууд хэрэгжилт дутуу, төсөл хэрэгжүүлэгч нараас ирүүлсэн зардлын анхан шатны баримт, тайлан хангалтгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Анхан шатны баримтын бүрдэлтийг хангах

2. Шилэн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

2. Тус байгууллага тайлант онд шилэн дансанд 5,0 саяас дээших орлогын 50,379.6 мянган төгрөгийн 6 гүйлгээ, зарлагын 6,000.0 мянган төгрөгийн 1 гүйлгээ хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.3-д “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, хугацаанд нь мэдээллийн байршуулж байх.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Халамжийн сан	1	10,000.0					1	10,000.0
Дүн	1	10,000.0					1	10,000.0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Халамжийн сан	1	56,379.6					1	56,379.6
Дүн	1	56,379.6					1	56,379.6
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	56,379.6					1	56,379.6

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn